

Definování pojmu „DISKRIMINACE“

AUTOR AKTIVITY

Bev Zemo (pro projekt Facing History and Ourselves, Inc.; www.facinghistory.org)

CÍLE AKTIVITY

Často se pustíme do nějaké diskuse, aniž bychom si uvědomili, že k ní přistupujeme z odlišných perspektiv – tedy že stavíme na zcela jiných předpokladech než druhá strana. Tato aktivita nám pomáhá si vyjasňovat předmět diskuse tak, že jej všichni postupně definujeme a sjednotíme se na společné definici. Aktivita rovněž pomáhá definovat, objasnit a představit si role oběti, násilníka a nezúčastněného diváka a pomáhá nám pochopit, že čas od času každý z nás vystupuje ve všech těchto rolích. V aktivitě nejprve hledáme aspekty, na kterých se ve vztahu k diskutovanému předmětu shodneme, a potom teprve hovoříme o tom, kde se naše názory různí. Tím, že klademe větší důraz na to, co sdílíme, si uvědomujeme důležitost procesu vyjednávání. Tato aktivita buduje důvěru a podporuje otevřenost.

DÉLKA AKTIVITY

cca 30 min

VĚK ŽÁKŮ

13 a více let

POMŮCKY/VYBAVENÍ

- Barevné papíry formátu A3 (jeden arch pro dvojici žáků)
- Prostor, na který můžeme archy zavěsit a pomůcky k jejich zavěšení

Varianta: ve výstavních prostorách, kde nebude prostor na zavěšení papírů A3, lze aktivitu absolvovat ústně.

JEDNOTLIVÉ KROKY

1/ Vyzvěte žáky, aby si v místnosti našli někoho, kdo má stejnou **barvu vlasů** jako oni (1. partner). Dvojice si navzájem sdělí, jak by definovala pojem **diskriminace** a každý člen dvojice se pokusí uvést nějaký příklad ze svého života, kdy byl diskriminován (tj. byl v roli **oběti**). Každá dvojice se domluví na společné definici.

2/ Ve druhém kroku si žáci najdou dalšího partnera (2. partner), tentokrát musí mít stejnou **barvu očí**. Sdělí si definice diskriminace, na kterých se domluvili se svými předchozími partnery. Opět začnou vyjednávat o společné definici. Až dvojice dojde ke shodě v definici, vzájemně si stručně (1–2 minuty) sdělí nějaký zážitek, kdy sami někoho diskriminovali (vystupovali v roli **násilníka**).

3/ Žáci si najdou dalšího partnera, se kterým doposud nepracovali. Tentokrát musejí mít stejnou **velikost ruky**. Partnera si budou hledat tak, že si budou s ostatními poměřovat velikost ruky (tak, že je přiloží k sobě), dokud nenajdou někoho, jehož velikost ruky odpovídá jejich. Opět si sdělí své definice a pokusí se dojít k definici společné. Tuto (závěrečnou) definici následně zapíší na list papíru A3. Až dvojice napíše společnou definici, ještě si vzájemně a stručně (jako v předešlých dvojicích) sdělí nějakou situaci, ve které docházelo k diskriminaci a které se zúčastnili v roli **nezúčastněného diváka**. Pokud žáci nemohou přijít na žádný incident, kterého byli svědky, mohou sdílet nějaký, který viděli v televizi nebo o kterém četli v novinách.

4/ Definici na listu formátu A3 připevní žáci na zeď nebo pověsí na šňůru tak, aby ho ostatní viděli. Ostatní studenti si potom přečtou zapsané definice.

Je důležité, aby tato aktivita byla řádně uzavřena a aby byl vysvětlen její smysl. V závěru by měly být zdůrazněny následující skutečnosti:

- Aktivita začala tím, že žáci měli hledat něco, co je jim společné. Až když toto společné objevili, začali diskutovat o otázkách, kde se mohou jejich názory a pocity různit.
- Aktivita se vyvíjí v tom smyslu, že začíná s vlastností (barva vlasů), která je snadno z dálky viditelná, pak pokračuje dále k bližšímu kontaktu zúčastněných, ale nevzbuzuje pocit ohrožení. Druhý krok vyžaduje pohled z očí do očí (barva očí), třetí už vyžaduje fyzický kontakt (velikost ruky).
- Definice vychází z toho, co žáci znají (nikoliv z toho, co neznají). Aktivita potvrzuje vědomosti žáků a v závěru jim poskytuje uspokojivý pocit, že se spolupodíleli na vytvoření definice. (Vyvěšení definic vede k dalšímu potvrzení žáků a jejich myšlenek).
- Je velmi důležité si uvědomit, že v této aktivitě nejsou žádné špatné odpovědi. Prakticky všechny odpovědi jsou akceptovatelné a jsou akceptovány. Pokud se některé definice zcela mýjí se zadáním, jsou opraveny samotnými tvůrci v průběhu procesu vyjednávání s ostatními partnery.

